

ATEŞLİ ÇOCUĞA YAKLAŞIM

1.

BÖLÜM

Ebru ELMAS¹
Evrin GÜRHAN TAHTA²

GİRİŞ

Ateş (fever) kelimesi Latince kökenlidir ve ısıtmak anlamındadır. Normal vücut sıcaklığının 37°C civarında kabul edilmektedir. Normal vücut sıcaklığı günün hangi saatinde olduğu, yaş, menstrüel döngü, aktivite gibi durumlara bağlı olarak değişebilmektedir⁽¹⁾.

Ortam sıcaklığına uygun giyinmiş ve yarım saattir istirahatte olan çocukta, tekniğine uygun olarak ölçülen rektal (veya kulaktan) vücut sıcaklığı 37.8°C veya aksiller >37.3°C ise çocuk ateşli olarak kabul edilir⁽²⁾. Ateş genellikle hastalıklara ikincil oluşan çok önemli bir fizyolojik yanıtıdır ve pediatrik muayene başvurularının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır⁽³⁾.

SICAKLIK ÖLÇÜM YÖNTEM VE YERLERİ

Vücut sıcaklığının doğru ölçülmesi hastalıkların tanı ve tedavi sürecinde önemlidir. Bu nedenle vücut sıcaklığının hangi yaşta nereden, nasıl ölçülmesinin uygun olduğunu bilmek gerekir. Klinik pratikte en yaygın sıcaklık ölçümü yapılan yerler rektum, ağız ve aksilladır; ek olarak, ebeveynler ve bakıcılar timpanik membrandaki veya alındaki (temporal arter) sıcaklığını ölçebilir. Bu alanların her biri kendi normal değer aralığına sahiptir⁽⁴⁾.

Rektal Bölgeden Vücut Sıcaklığı Ölçümü

Rektal bölgeden vücut sıcaklığı ölçülmesi; çevresel faktörlerden etkilenmenin az olması ve vücut öz sıcaklığına yakın olması nedeniyle altın standart olarak kabul edilmektedir⁽³⁾. Vücut öz sıcaklığındaki değişikliğin en geç meydana geldiği yer ol-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, drbuldu@gmail.com ORCID iD: 0000-0002-1198-1380

² Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, drevringurhan@hotmail.com ORCID iD: 0000-0002-4208-7701

KAYNAKÇA

1. Ward M, Hannemann N. (2018). Fever: Pathogenesis and treatment. In: J Cherry, G Harrison, S Kaplan (Eds.), Feigin and Cherry's Textbook of Pediatric Infectious Disease (8th ed., p. 52). Philadelphia: Elsevier.
2. Soysal A. (2019). Ateş. M Karaböcüoğlu, MN Sarımurat, E Tutak (Eds.), Memorial Pediatri Uygulamaları 2. Baskı içinde (s. 166-171). İstanbul: Karemat Yayınevi.
3. Kılıç BO, Arslan Z. Ateşin Fizyopatolojisi ve Yönetimi. Türkiye Klin Pediatr Bilim Konular. 2019;15(4):1-7.
4. UpToDate (2020). Fever in infants and children: Pathophysiology and management. (cited 17/06/2020 Available from: https://www.uptodate.com/contents/fever-in-infants-and-children-pathophysiology-and-management?search=fever&source=search_result&selectedTitle=2~150&usage_type=default&display_rank=2)
5. Niven DJ, Gaudet JE, Laupland KB, et al. Accuracy of peripheral thermometers for estimating temperature: a systematic review and meta-analysis. *Ann Intern Med.* 2015;163(10):768-777. doi: 10.7326/M15-1150.
6. Somer A. (2014). Ateş, Tanımlama, ölçüm yöntemleri ve ölçüm yerleri. Ayper Somer (Ed.), Çocuklarda Ateş içinde (s. 9-26). İstanbul: Selen Yayınevi.
7. Chiappini E, Venturini E, Remaschi G, et al. 2016 update of the Italian pediatric society guidelines for Management of Fever in children. *J Pediatr.* 2017;180:177-183. doi: 10.1016/j.jpeds.2016.09.043.
8. Anochie IP. Mechanisms of fever in humans. *Int J Microbiol Immunol Res.* 2013;2(5):37-43.
9. Karbuz A, Çiftçi E. Çocuklarda Odağı Belli Olmayan Akut Ateş. Türkiye Klin Pediatr Bilim Konular. 2019;15(4):8-16.
10. Kronman M, Crowell C, Vora S. (2019). Fever without a focus. In: K Marcdante, RM Kliegman (Eds.), Nelson Essentials of Pediatrics (8th ed., p. 368-372). Philadelphia: Elsevier.
11. Somer A. (2014). Ateş Patofizyolojisi ve İnflamatuvar Yanıt. Ayper Somer (Ed.), Çocuklarda Ateş içinde (s. 27-39). İstanbul: Selen Yayınevi.
12. Barutcu A, Barutcu S. Evaluation of Knowledge, Attitudes and Practices of Parents Presenting to a Hospital Emergency Department with a Complaint of Fever in a Child. *Signa Vitae.* 2020;16(1):123-129. doi:10.22514/sv.2020.16.0016.
13. Nield L, Kamat D. (2016). Fever. In: R Kliegman, B Stanton, N Schor (Eds.), Nelson Textbook of Pediatrics (20th ed., p. 1277-1279). Philadelphia: Elsevier.
14. Mick N. (2018). Pediatric Fever. In: R Walls, R Hockberger, M Gausche-Hill (Eds.), Rosen's Emergency Medicine: Concepts and Clinical Practice (9th ed., p. 2058-2068). Philadelphia: Elsevier.
15. Dayal R, Agarwal D. Fever in children and fever of unknown origin. *Indian J Pediatr.* 2016;83(1):38-43.
16. NICE Pathways (2020). Fever in under 5s overview. (cited 24/06/2020 Available from: <https://pathways.nice.org.uk/pathways/fever-in-under-5s>)
17. Azam M, Laurent S. The febrile child. *InnovAiT.* 2019;12(4):188-195.
18. Karbuz A, Çiftçi E. Çocuk Enfeksiyon Hastalıklarında Laboratuvar Değerlendirme. Türkiye Klin Pediatr Bilim Konular. 2011;7(4):156-164.
19. Kadayıfçı EK, Kara A. Ateşli Çocuğa Yaklaşım. *Klin Tıp Pediatr.* 2019;11(3):142-148.
20. Çalışması BDK. (03/06/2020). COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Çocuk Hasta Yönetimi ve Tedavi (s. 6). Ankara; T. C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü.
21. Koturoğlu G. Ateşli Çocuğa Yaklaşım. Türkiye Klin Pediatr Bilim Konular. 2018;14(4):341-344.
22. Nield L, Kamat D. (2016). Fever without a focus. In: R Kliegman, B Stanton, J St Geme (Eds.), Nelson Textbook of Pediatrics (20th ed., p. 1280-1287). Philadelphia: Elsevier.
23. UpToDate (2020). Fever without a source in children 3 to 36 months of age: Evaluation and management. (cited 17/06/2020 Available from: <https://www.uptodate.com/contents/fever-without-a-source-in-children-3-to-36-months-of-age-evaluation-and-management>)

- hout-a-source-in-children-3-to-36-months-of-age-evaluation-and-management?search=fever&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1)
24. Tanır G. Çocuklarda Nedeni Bilinmeyen Ateş. Türkiye Klin Pediatr Bilim Konular. 2019;15(4):17–30.
 25. Çelebi S. (2020). Nedeni Bilinmeyen Ateş. E Hasanoğlu, A Bideci, R Düşünsel (Eds.), Temel Pediatri 2 Baskı içinde (s. 349-354). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
 26. Sullivan JE, Farrar HC. Fever and antipyretic use in children. Pediatrics. 2011;127(3):580–587. DOI: <https://doi.org/10.1542/peds.2010-3852>
 27. Barbi E, Marzuillo P, Neri E, et al. Fever in children: pearls and pitfalls. Children. 2017;4(9):81. doi: 10.3390/children4090081.
 28. Wong T, Stang AS, Ganshorn H, et al. Combined and alternating paracetamol and ibuprofen therapy for febrile children. Evidence-Based Child Heal A Cochrane Rev J. 2014;9(3):675–729. doi: 10.1002/14651858.CD009572.pub2.
 29. Adam HM. Fever: measuring and managing. Pediatr Rev. 2013;34(8):368–370. doi: 10.1542/pir.34-8-368.